

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2016/3449
Karar No : 2016/6362

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davacı) : Mehmet Sıddık Akın

Vekili : Av. Öztürk Türkdoğan
Necatibey Caddesi No: 82/4 Kızılay/ANKARA

Karşı Taraf (Davalı) : Batman Valiliği - BATMAN

Vekili : Av. Ece Kavaklı Dural (Aynı Yerde)

İstemin Özeti : Danıştay Onikinci Dairesince verilen 08.12.2015 tarihli ve E:2012/5570, K:2015/6613 sayılı kararın; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Başak Mahmat

Düşüncesi : Davacının bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek veya başka güvenlik tehdidi oluşturan bir görevde bulunmadığı, görevinde tarafsızlığını ihlal edici tavır ve eylemlerinin bulunduğu ilişkin olarak bilgi ve belgenin olmadığı gibi söz konusu toplantıya sivil toplum örgütleri, odalar ve sendikaların davet edildiği, toplantı içeriğine ilişkin olarak ayrıntılı bir tespitin de mevcut olmadığı, disiplin cezasına dayanak oluşturmanın delege listesi şeklindeki listede imzası bulunan kamu görevlilerine ilişkin olarak siyasi parti üyeliği nedeniyle işlem yapılması istemini içeren İl Jandarma Komutanlığı yazısı üzerine başlatılan sürecin devamı niteliğinde olduğu, soruşturma kapsamında bu listenin delege listesi değil söz konusu toplantıya katılanlara ilişkin katılımcı listesi olduğu ve imzası bulunan kamu görevlilerinin siyasi parti üyeliğinin de bulunmadığının anlaşıldığı, davacının salt siyasi parti toplantısına katılma eyleminin, 657 sayılı Kanun'un 125/D-(o) maddesinde düzenlenen "siyasi parti yararına fiilen faaliyette bulunmak" eylemi kapsamında değerlendirilmesine hukuken olanak bulunmadığından karar düzeltme isteminin kabul edilerek mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava; Batman İli, İl Sağlık Müdürlüğü emrinde Çevre Sağlık Teknisyeni olarak görev yapan davacının, hakkında yapılan soruşturma sonucu "siyasi parti yararına fiilen faaliyette bulunmak" fiili sabit görülerek 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-(o) maddesi uyarınca iki yıl süreyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 01.06.2011 günlü ve 2011/20 sayılı İl Disiplin Kurulu kararının iptali ile işlem sebebiyle mahrum kalacağı parasal ve özlük haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Batman İdare Mahkemesinin 18/01/2012 tarihli ve E:2011/2769, K:2012/157 sayılı kararı

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2016/3449
Karar No : 2016/6362

ile , Demokratik Toplum Partisi Batman İl Başkanlığı tarafından 26.01.2006 tarihinde Batman Belediyesi konferans salonunda demokratik kitle örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarının görüş ve önerilerinin de paylaşılacağı bir toplantı yapılmasına karar verildiği ve düzenlenen davet yazısına istinaden Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası adına davacının da aralarında bulunduğu bir grubun toplantıya katıldığı dosyanın incelenmesinden anlaşıldığı, söz konusu toplantının parti çalışmalarına yönelik olduğu ve toplantıya katılan DTP delege listesinde davacının da imzasının olduğu, bu faaliyetinin sendikal faaliyet kapsamında değerlendirilemeyeceği, fiilen bu parti yararına faaliyette bulunduğu açık olan, başka bir deyişle 657 sayılı Kanun'un 125/D-(o) maddesinde belirtilen fiili sabit olduğu anlaşılan davacı hakkında tesis edilen disiplin cezasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, yargı kararı ile hukuka aykırı olmadığı saptanmış olan işlem nedeniyle davacının parasal kaybından bahsetmenin de hukuken mümkün olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Danıştay Onikinci Dairesinin 08.12.2015 tarihli ve E:2012/5570, K:2015/6613 sayılı kararıyla İdare Mahkemesi kararının onanmasına karar verilmiştir.

Davacı tarafından, karar düzeltme isteminin kabulü ile Dairemiz kararının kaldırılarak İdare Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

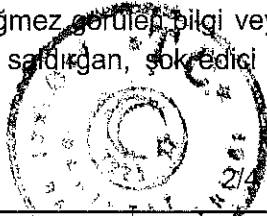
Danıştay Dava Daireleri ile İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulları tarafından verilen kararların düzeltme yolu ile yeniden incelenebilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinde yazılı sebeplerden birinin varlığı ile mümkündür

Davacının kararın düzeltilmesi istemini içeren dilekçede ileri sürdüğü sebepler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi uyarınca, Dairemiz kararının düzeltilmesini gerektirecek nitelikte bulunduğundan, kararın düzeltilmesi istemi kabul edilerek anılan kararın kaldırılmasından sonra uyumsuzluğun esası yeniden incelendi;

Dava dosyasının incelenmesinden, DTP Batman İl Başkanlığı tarafından 26.01.2006 tarihinde Batman Belediyesi Konferans salonunda demokratik kitle örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarının görüş ve önerilerinin de paylaşılacağı bir toplantı yapılmasına karar verildiği ve anılan İl Başkanlığınca, bu toplantıya sivil toplum örgütlerinin de katılımının istenilmesine ilişkin olarak düzenlenen davet yazılarından birinin de, davacının üyesi olduğu Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri isimli sendikanın il temsilciliğine gönderildiği ve adı geçen sendika adına davacının da aralarında bulunduğu bir grubun 26.01.2006 tarihinde parti toplantısına katıldığı, bu durumun davalı idare tarafından öğrenilmesi üzerine açılan soruşturma sonucunda, 01.06.2011 gün ve 2011/20 sayılı İl Disiplin Kurulu kararı ile 657 sayılı Kanunun 125/D-(o) maddesi uyarınca iki yıl Kademe İlerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılması üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinin (o) alt bendinde; " Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak" fiili kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmayı gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), ifade özgürlüğünün "toplumun ilerlemesi ve her insanın gelişmesi için esaslı koşullardan biri olan demokratik toplumun asıl temellerinden birini" oluşturduğuna sıklıkla dikkat çekmektedir. AİHM'e göre "İfade özgürlüğü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. maddenin 2. fıkrasına bağlı olarak, yalnızca lehte olduğu kabul edilen veya zararsız ya da ilgilenmeye değmez görülen bilgi veya düşünceler için değil, aynı zamanda devletin veya nüfusun bir bölümü için safırdan, sok edici veya rahatsız edici bilgi ve düşünceler için de

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2016/3449
Karar No : 2016/6362

uygulanır. Bunlar, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir; bunlar olmaksızın demokratik toplum olmaz." (bkz. Handyside/Birleşik Krallık, B. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49).

Düşünceyi açıklama özgürlüğü konusunda devletin pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır. Kamu makamları negatif yükümlülük kapsamında Anayasa'nın 13. ve 26. maddeleri kapsamında zorunlu olmadıkça düşüncenin açıklanmasını ve yayılmasını yasaklamamalı ve yaptırımlara tabi tutmamalı; pozitif yükümlülük kapsamında ise düşünceyi açıklama özgürlüğünün gerçek ve etkili korunması için gereken tedbirleri almalıdır (benzer yöndeki AİHM görüşü için bkz. Özgür Gündem/Türkiye, B.No:23144/93, 16/3/2000, §43).

Anayasa Mahkemesi yerleşik içtihatlarında demokratik toplumu, "Demokrasiler, temel hak ve özgürlüklerin en geniş ölçüde sağlanıp güvence altına alındığı rejimlerdir. Temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunup tümüyle kullanılamaz hale getiren sınırlamalar, demokratik toplum düzeni gerekleriyle uyum içinde sayılamaz. Bu nedenle, temel hak ve özgürlükler, istisnai olarak ve ancak özüne dokunmamak koşuluyla demokratik toplum düzeninin sürekliliği için zorunlu olduğu ölçüde ve ancak yasayla sınırlandırılabilirler." (AYM, E.2006/142, K.2008/148, K.T. 24/09/2008) biçiminde tarif etmiştir. Diğer bir deyişle yapılan sınırlama hak ve özgürlüğün özüne dokunarak, kullanılmasını durduruyor veya aşırı derecede güçleştiriyorsa, etkisiz hale getiriyorsa veya ölçülülük ilkesine aykırı olarak sınırlama aracı ile amacı arasındaki denge bozuluyorsa demokratik toplum düzenine aykırı olacaktır (Bkz. AYM, E.2009/59, K.2011/69, K.T. 28/04/2011; AYM, E.2006/142, K.2008/148, K.T. 17/04/2008).

Öze dokunmama ya da demokratik toplum gereklerine uygunluk kriterleri, öncelikle düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü üzerindeki sınırlamaların zorunlu ya da istisnai tedbir niteliğinde olmalarını, başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olarak kendilerini göstermelerini gerektirmektedir. Nitekim AİHM de demokratik toplumda gerekli olmayı, "zorlayıcı sosyal ihtiyaç" şeklinde somutlaştırmaktadır. Buna göre, sınırlayıcı tedbir, zorlayıcı bir sosyal ihtiyacın karşılanması ya da gidilebilecek en son çare niteliğinde değilse, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir tedbir olarak değerlendirilemez (Bu konudaki AİHM kararları için bkz. Axel Springer AG / Almanya, [BD], B.No: 39954/08, 07/02/2012; Von Hannover/Almanya (no.2) [BD], 40660/08 ve 60641/08, 07/02/2012).

Buradan çıkan sonuca göre demokratik toplumun ana temellerinden olan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız veya ilgilenmeye değmez görülen ifadeler için değil, ayrıca Devletin veya toplumun bir bölümünün aleyhinde olan, onlara çarpıcı gelen, onları rahatsız eden ifadeler için de uygulanır. Çünkü bunlar, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir (bkz. Handyside/Birleşik Krallık, B. No: 5493/72, 07/12/1976, § 49).

Anayasa Mahkemesi'nin, Hasan Güngör Başvurusu sonucunda (B.No:2013/6152) 24.02.2016 tarihinde verdiği kararda da belirttiği üzere, Devletin, kamu hizmetinde çalışan memurlarına bir bağlılık görevi getirmesi, ödev ve sorumluluklar yüklemesi memurların statüleri gereği meşru kabul edilebilir bir durumdur. Fakat Devlet memurlarının da birer birey olduğu, siyasi görüş sahibi olma, ülke sorunlarıyla ilgilenme, tercih yapma gibi sosyal yönere sahip olduğu ve bu nitelikleriyle AİHM'in 10. ve 11. maddelerinden yararlanma haklarının bulunduğu, bu nedenle davacının bir devlet okulunda öğretmen olduğu göz önüne alındığında Devlet memurlarının ifade özgürlüğü kapsamında düşünceyi açıklama ve bilgiye erişim hakkından bütünüyle mahrum bırakılmayacaklarını dikkate almak gerekir. Bununla birlikte, demokratik bir toplumda gerekliliği tartışılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya başka bazı alanlarda siyasi ve toplumsal

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2016/3449
Karar No : 2016/6362

faaliyetlere sınırlamalar getirilmesi mümkündür. (Bkz. AYM, HASAN GÜNGÖR Başvurusu B.No:2013/6152).

Olayda, davacının bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek veya başka güvenlik tehdidi oluşturan bir görevde bulunmadığı, görevinde tarafsızlığını ihlal edici tavır ve eylemlerinin bulunduğuna ilişkin olarak bilgi ve belgenin olmadığı gibi söz konusu toplantıya sivil toplum örgütleri, odalar ve sendikaların davet edildiği, toplantı içeriğine ilişkin olarak ayrıntılı bir tespitin de mevcut olmadığı, disiplin cezasına dayanak soruşturmanın delege listesi şeklindeki listede imzası bulunan kamu görevlilerine ilişkin olarak siyasi parti üyeliği nedeniyle işlem yapılması istemini içeren il Jandarma Komutanlığı yazısı üzerine başlatılan sürecin devamı niteliğinde olduğu, soruşturma kapsamında bu listenin delege listesi değil söz konusu toplantıya katılanlara ilişkin katılımcı listesi olduğu ve imzası bulunan kamu görevlilerinin siyasi parti üyeliğinin de bulunmadığının anlaşıldığı, davacının salt siyasi parti toplantısına katılma eyleminin, 657 sayılı Kanun'un 125/D-(o) maddesinde düzenlenen "siyasi parti yararına fiilen faaliyette bulunmak" eylemi kapsamında değerlendirilmesine hukuken olanak bulunmadığından davacının anılan eylemi nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemde ve bu işleme karşı açılan davayı reddeden idare mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine 13/12/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
İrfan	İlhan	Mustafa	Gülen	Oya
EROĞLU	HANAĞASI	GÖKÇEK	AYDINOĞLU	İŞİK

